

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XXVI. Linguæ malæ imprecantis seu maledicæ damna ingentia,
maxima proponuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

ingressus est, & symbolam suam liberalissimè perfolvit. Angelus Christum in Oliveto suomet sanguine manantem, eâ firmavit oratione, è quâ & nos disceremus, importunâ linguâ in precibus neminem uti, quin optatum à Deo responsum impetret. Sed aliud est cum Deo, aliud cum homine loqui Importuna lingua: si cum hominibus loquaris, è re bonâ plerunquè facit malam; si cum Deo, è re malâ sapiissime bonam. Tanti momenti est importunitas opportuna. Istud ergo potissimum linguæ Importunæ discendum, quo loco, quo tempore, apud quos loquatur. Sequitur Lingua Irreverens.

§. V.

Lingua Irreverens eò derisionem superat, quòd non homines solum, sed Deum, Dei Matrem, divos cælitè, Christiana sacra facietis audent convellere. At vel levissimus focus in Deum aut divina dictus, magni piculi loco habendus: Deus sanè non irridetur, quod supra demonstratum est. Eliseum vatem quadraginta duo pueri non tantum ut calvum senem ludibrio habuerunt, sed quia ab idololatris parentibus sic edocti evant & incitati, etiam ut Dei prophetam linguæ irreverentiâ affecerunt. Ut ergo parentes in prole punirentur, utri duo è silvâ subito protruentes, quadraginta duos pueros miserè discernerunt. Imago hoc fuit Christi in rupe Golgothæa irrisi. Quantâ linguarum irreverentiâ Hebræus furor patientissimum Servatorem affecit in cruce? Et licet Judæi Christum in crucem non egerint manu, certè tamen linguis crucifixerunt. Non fuit hoc illis impunè. Elapsis quadraginta duobus annis à Christi morte, utri duo validissimi, ex idololatriæ nemore progressi, Vespasianus & Titus, Imperatores Romani, Hebræam gentem fœdè lacerarunt. Ita merrebantur. Pæmonuit Christus: *Ego demonium non habeo, sed honorifico patrem meum, & vos inhonorastis me. Ego non quero gloriam meam: est qui querat & judicet. Quæ sivit & judicavit, quamvis dilato in annum quadragesimum secundum supplicio.*

Hoc cuius hominum insignem conciliat famam, si de nemine non reverentiè & honorificè loquatur, præsertim si magistratum, præsidè tam sacros quam politicos singulari observantiâ colat. Nam qui nulli mortalium parcat, sed modò hos, modò illos linguæ proterviâ flagellat, adversus nullum reverentiam adhibet, profectò nec superis parcat, in Deum, Deique matrem, ceteròsque cælitè iniquus & irreverens. Irreverentiæ linguæ cognata est blasphemia. Hac propriè videtur spectare lingua illius juvenis, de quo supra demonstratum est, qui cum socio ad graves verborum contumelias descendit, denique à verbis ad manus & ad ferrum uterque venit. Dum congregiuntur & gladiis punctim agunt, juvenis ille irreverentem profusus & impiam vocem in Dei Matrem emisit. Illico vox à cælo excepta est. Nam dum ore aperto furit, antagonista in patulas etiamnum fauces ferri mucronem eâ vi intorsit, ut protinus conciderit. *Hoc habet.* Hoc linguæ ac gutturi debebatur vulnus, ut unde peccatum prorupisset, illuc irrueret supplicium.

Clamar poëta vetus: *Fortunam reverenter habe.* Ego magis clamandum censo: De Deo & divinis reverenter loquere, neque sacrarum paginarum verba facietis misce. Celetes sunt aures Numinis; antequam loquaris, audiunt. Discamus moniti, Prudenter, Opportunè, Reverenter loqui.

Frons aperta, lingua parca, clausa mens, regnum tenent. Irreverentis linguæ sæpe sunt juvenes, qui ætatis aut dignitatis aliorum vix ullâ ratione habitâ vicies loquuntur, antequam vel semel interrogentur. Necdum enim illud Siracidæ didicerunt: *Præquam audias ne respondeas verbum.* Grande vitium est, sermonem alterius, præsertim te dignioris, interpellare. Lex est in religiosis fami-

liis, ut ille quem Majorum quis alloquitur, eum submissè ac sine interpellatione audiat. Lex hæc in omni bene moratâ domo vigeat. Facillimè hîc in reverentiam peccatur, quancumque alterius sermo temere interpellatur. Optimè fecerit, qui monetur aut reprehenditur, si orationem finiri sinat, nec statim ab extremâ parte verbi confurgat, sed lentè ac modestè omni reprehensoris oratione finitâ dicat: *Domine ignosce, non repem hanc culpam.* Aut: *Licetne paucula proferre?* Hic alter jam magnam partem victus est. Quòd si verbum verbo reddatur, & reprehensoris sermo turpiter interrumpatur, nunquam coalescet amor, sed nec debita reverentia observabitur. Nam qui alieni sermonis interpellator est, aut rusticus, aut superbus, aut impotens sui est. Interpellatio defectum reverentiæ semper arguit. Non enim permittit expleri sermonem, sive admonitio sit, sive oburgatio, sive præceptio. Quos mores Salomon graviter pertrahens: *Qui, ait, prius responderet, quam audiat, stultum se efficit, & confusione dignum.* Idem & Siracides monet: *In medio sermonum ne adjicias loqui.*

Huic Irreverenti Linguæ affinis est, quam rectè Audacem nominemus aut Impudentem; hæc enim petendo nonnunquam est audacissima. Herodiadis filia, illa saltatrix puella nimis ad audendum projecta & impudens, pro tripudio quod Herodi & convivis exhibuit, bellaria nimium pretiosa postulavit, caput Joannis Baptistæ. Herodes rex pollicitus fuerat non negandum peturâ, licet dimidium regni peteretur. At illa impudens lupa id petit quod pretio sui vel centum regna longissimè superavit.

Sed nec Apostoli ab audaculâ hac linguâ penitus immunes. Duo Zebedæi filii ad petendum fati animosè, per matrem, quam subornaverant, concessum in Christi regno principem petunt; ita quidem ut alteri dextra, alteri alteri Christum regem assidere liceat. Itane, o boni fratres, sine sudore, sine sanguine conscendendum solium? Certandum prius, & luctandum cum hoste non uno. Petitio vestra non mala, sed audax. Qui nimium rogat, hoc sæpe agitur ut nihil impetret. Qui tam audacter petit, docet alterum audacter negare.

CAPUT XXVI.

Lingua malè IMPRECANTIS, seu maledicæ damna ingentia, maxima proponuntur.

Narrat Cælius Rhodiginus, Abdalam Saracenum interrogatum, quid in hoc Orbe velut in theatro spectatu dignissimum, & mirissimum videretur, respondisse: *Videri Hominem.* Caput in homine velut arx currita, cujus structura longè artificiosissima est. Illud autem nonnemo cum indignatione quaerit: *Cur Natura in rebus omnibus solertissima, humani capitis sentinam, nasum, in medio vultu collocavit? magna hæc injuria videtur in imaginem tam absolutam.* Et fuit oris blasphemus homo qui ausus scribere: *Deus cloacam capitis mediâ facie collocavit: si ego vel architectus suissem, vel architecto à consiliis, unum duntaxat oculum fronti inserissem, unam aurem dextro latere, sinistro autem collocasse nasum. Igitur nasus cerebri, os animi sentina est: nam sicut ille fordes à cerebro, ita hoc ab animo purgamenta recipit. Nullum fimetum, nec mephitis ulla tam gravem odorem spirat, atque os illorum.* Optimè Cælius: *Færens sermo, inquit, putride menti indicium.* Et nihil est quòd foetidus dens, & selle macerata vox non concutiat, dum luto eodem conspurcat omnia. Os Lingua velut cordis epistomium est, quiddid enim impuri in malis corde latitat, per os egeritur. Inter foedas has pectoris egestiones, etiam IMPRECATIO est, seu maledictum. Lingua malè Imprecans, seu, Maledicæ, gravissimum Orbis malum. Præclare dixit Tullius: *Nihil est tam volutare filium quam*

4. Reg. c. 2. circa finem. Eliseus vates à 42. pueris ludibrio habitus, fuit imago Christi in rupe Golgothæa irrisi.

Joan. cap. 8. vers. 49. & 50.

Irreverentiæ linguæ est cognata blasphemiz.

Monst. Trochaic.

Ecclesi. c. 11. vers. 8. Grave vitium est

quam maledictum: nihil facilius emittitur, nihil citius excipitur, nihil latius dissipatur. Priscorum hic improba fuit superstitio, de qua Plinius: Nihil, inquit, ocimo secundus, cum maledictio ac probris serendum, ut letius proveniat. Contra qui rapum, raphanum, napum religioſi agricolæ ferunt, antiquâ consuetudine precantur, ut sibi feliciter nascatur & viciniſ. Plinio testis accedens Plutarchus de simili herbâ: Cuminum, inquit, imprecationibus sacrum latius provenit, sicut apium conculcatum. O mi Deus quantum ocimi & cumini scribitur inter Christianos, & quam lætè ac copiosè crescit utraque herba, quantum ubique imprecationum & maledictorum! De hac igitur Lingua Imprecante, seu, maledictâ differunt, quot quantorumque ea malorum sit parens, explicabimus.

§. I.

MALè alteri precari, cumque diris devovere tam grande malum est, ut de illo sanctus Thomas Aquinas hæc pronuntians: Dicendum, inquit, quòd maledictio est, per quam pronuntiat malum contra aliquem, vel imperando, vel optando. Velle autem vel imperio movere ad malum alterius, secundum se repugnat charitati quâ diligimus proximum, volentes bonum ipsius. Et ita secundum suum genus est peccatum mortale, & tamè gravius, quòd personam, cui maledicimus, magis amare & revereri tenemur. Severissimè olim Deus edixit: Qui maledixerit patri suo, aut matri, morte moriatur. Patri matriq, qui maledixerit, sanguis ejus sit super eum. Hoc tamen imprecationis delictum immittitur, cum quis alteri non grande malum imprecatur, aut non adèd maligno affectu, vel etiam joco; aut certè dum seipsum, qui loquitur, non observat. Abiàs execratio damna dat ingentia.

Primum est, Jactura celi & privato æterna vita. Divinus Paulus id pronuntians: Neque avari, ait, neque ebriosi, neque maledici, neque rapaces regnum Dei possidebunt. Eà de causâ vult hic Apostolus omne cum his talibus commercium esse fugiendum: Nunc autem scripsi vobis, inquit, si is qui frater nominatur, est fornicator, aut avarus, aut idolis serviens, aut maledicus, aut ebriosus, cum ejuscemodi nec cibum sumere. Hoc ergo primum Imprecantis, seu, maledicæ linguæ detrimentum tantum, ut majus nec esse nec fingi possit: Omnia perdidit, qui cælum amisit.

Alterum, Infausta precatio plerunque in auctorem suum recidit. Deus Abrahamo pollicitus: Maledictam, inquit, maledicentibus tibi. Salomon autem: Sicut avis, inquit, ad alta transvolans, & passer quolibet vadens: sic maledictum frustra prolatum, in quempiam superveniet. Qui malè alteri precatur, è faucibus velat corvum emittit, qui redit & caput insidet, illudque rostro effodit. Sed observa Salomonis vocem, frustra prolatum. Deus enim maledixit tam serpenti quàm terræ: Noëmus maledixit Chamo filio; maledixit David montibus Gelboè, Jobus diei quo natus est, Christus ficui, Petrus venefico Simoni: maledictiones erant, sed non frustra prolatae, neque justitiæ divinæ adversabantur. Nos verò longè aliter maledicimus, & in justitiam divinam gravissimè delinquimus, illos siquidem diris omnibus & Orco devovemus, in quos nihil nobis est juris, sed neque scire de iis possumus, num divino favore penitus destituti sint, in quorum caput iram Dei detestatur. Hac ratione nos ipsos sæpiſſime diris deprecationibus defigimus.

Vir primarius fuit, & illustis familiae, ejus nomini parcimus. Hic improbè assueverat seipsum quotidianis iisque pessimis devotionibus execrari. Sicut enim innumeris reperias qui seipsos sic devoveant: Si mentiar, Deus hoc vindicet, Deus me cælo excludat. Aut: Cacodæmon me avehat; Hic bolus me enecet, Non egrediar hinc vivus &c. Catalogum tot pessimarum deprecationum nunquam finiero: Ita iste, quem dixi, dominus in comitiis Erfordii, illud suum solenne ac

A quotidianum sæpius protulit: Si hoc fecero mergar latinâ. Vox omen habuit, nam collapsa pars domus, hunc ipsum in cloacam dejecit. Rem fusiùs narrat episcopus Vulturariensis.

Nec inter idololatras hæc imprecationes impuniter & licentiam habuerunt. Appii cæci, maximi viri filia à ludis domum rediit: cum autem inter stipatissimam plebem vehemens esset compressio, illa populo pessimè precata: Utinam, inquit, reviviscat frater meus Claudius, & aliquot millia tam insanæ plebis submergat mari. Ad Censores C. Fundanium, & T. Sempronium delata est hæc imprecatio, qui multatim indixerunt, viginti quinque millia æris, sive, ducentos quinquaginta coronatos. Hoc fecerunt idololatra: ecquid Christiani? sanè vulgarissimum hoc imprecandi vitium, alicubi penitus non punitur, alibi remissè nimis & leniter.

Tertium imprecationis malum est, quod & præcepto & exemplo Christi gravissimè repugnat. Lex Christi est, quam Petrus Apostolus declarat his verbis: Non reddentes malum pro malo, nec maledictum pro maledicto: sed è contra benedicentes, quia in hoc vocati estis, ut benedictionem hereditate possideatis. Ore Matthæi dixit Servator: Beati estis cum maledixerint vobis: non vos illis, sed prout vates regius monet: Maledicent illi, & tu benedices. Hoc Domini præceptum est, exemplum verò istud, de quo divus Petrus: Qui cum malediceretur, inquit, non maledicebat. Ad hoc longè illustriſſimum exemplum se conformans Paulus: Maledicimur, inquit, & benedicimus. Sunt qui precantur: Utinam te gehenna hauriat. Qui verus Christianus est, precatur: Utinam te cælum rapiat. Illi iterum: Utinam mors subita te sternat. Sed nec iste aliter quàm priùs: Utinam mille annis superstes sis. Itanc, dixerit aliquis, si quis mihi philippeum det plumbeum, ego illi reddam aureum? Ita profus, mi Christiane, ita oportet: hæc Christi lex est.

§. II.

ANno millesimo quingentesimo vigesimo septimo sanctus Ignatius Lojola cæcus & abjectus congebat stipem. Vidit Ignatium juvenis apprimè nobilis & copiosus, qui juvenili levitate ferociens, & mendicum tam insolentis habitus irridens: Ardeam ego, inquit, & flammis consumar, nisi hic & flammæ & rogi sit meritis. Huic Ignatius benevolè vultu: Cave, inquit, ne hoc ipsum, quod imprecaris mihi, eveniat tibi. Vaticinium fuit hæc vox, non monitum. Nam eodem ipso die de Philippo Secundo nuntius affertur, Regem esse renuntiatum. Excitavit ea novitas civium animos, ut festo apparatu sua pro se quique gaudia testarentur. Inter quos etiam juvenis ille applaudere cupidus, properat editam domus turrim conscendere, illic improvidus flammæ scintillam excutit. Hæc ad vicinam nitrati pulveris custodiam perlata, in insperatum incendium evasit, juvenemque subitis flammis comprehensum miserrimè peremit. Ita maledictum in auctoris caput revolvitur: continuisset ille linguam, servasset vitam.

Imprecari & maledicere tam severè vetitum est, ut Imprecari nec ipsi quidem diabolo maledicendum. Aperit Sira- cides: Dum, ait, maledicit impius diabolum, maledicit ipse animam suam. Cum enim maledicus in multis imitetur diabolum, quando hunc jure merito puniti ait, damnat & animam suam quæ imitatur damnatum. Hoc sensu Paulus Apostolus locutus: Inexcusabilis, inquit, es homo, omnis qui judicas: in quo enim judicas alium, te ipsum condemnas; eadem enim agis quæ judicas. Sed & Thadæus Apostolus maximam hic lucem præluens: Cum Michaël Archangelus, inquit, cum diabolo disputans altercaretur de Moyſe corpore, non est ausus judicium inferre blasphemias, sed dixit, Imperet tibi Dominus. Si Angelorum principi non licuit, nec

Imprecationes apud idololatras puniuntur.

3 Precepto & exemplo Christi gravissimè repugnat. Lex Christi est, quam Petrus Apostolus declarat his verbis: Non reddentes malum pro malo, nec maledictum pro maledicto: sed è contra benedicentes, quia in hoc vocati estis, ut benedictionem hereditate possideatis. Ore Matthæi dixit Servator: Beati estis cum maledixerint vobis: non vos illis, sed prout vates regius monet: Maledicent illi, & tu benedices. Hoc Domini præceptum est, exemplum verò istud, de quo divus Petrus: Qui cum malediceretur, inquit, non maledicebat. Ad hoc longè illustriſſimum exemplum se conformans Paulus: Maledicimur, inquit, & benedicimus. Sunt qui precantur: Utinam te gehenna hauriat. Qui verus Christianus est, precatur: Utinam te cælum rapiat. Illi iterum: Utinam mors subita te sternat. Sed nec iste aliter quàm priùs: Utinam mille annis superstes sis. Itanc, dixerit aliquis, si quis mihi philippeum det plumbeum, ego illi reddam aureum? Ita profus, mi Christiane, ita oportet: hæc Christi lex est.

Ribaden l. 9. vita cap. 11.

Imprecari est vetitum. Ecclesi. c. 21. vers. 30.

Rom. cap. 2. vers. 1. Iuda Castolus maxime hic lucem præluens: Cum Michaël Archangelus, inquit, cum diabolo disputans altercaretur de Moyſe corpore, non est ausus judicium inferre blasphemias, sed dixit, Imperet tibi Dominus. Si Angelorum principi non licuit, nec

nec

nec diabolus quidem verbis maledicere, quando minus licebit alterum alteri ditas imprecari. Ideo namque Deus aequissimè non rarò permittit, ut diabolus, pessimus inquilinus, corpus humanum vel tabernam occuparet, quando toties alteri alteros diabolo devovimus, & velut rem mancipi tradimus.

Anton. Davroult. Cath. hist. e. 4. tit. 10. ex. 10.

In provinciâ Polonicâ anno à partente Virgine millesimo quingentesimo octogesimo quinto, juvenis quidam in oppido Podlachia, cum die Veneris carnibus licenter vesceretur, nec ab hospitibus monitus respiceret, hospita, ut est seminarum ad imprecationes promptum ingenium, ad helluonem versa: Utinam, inquit, & diabolus vores. Habuit subitum eventum maledica lingua. Nam carniū vorator protinus à malo genio captus est insidieri & torqueri. Cumque ad sacerdotem delata res esset, adhibitæque de more solennes Ecclesiæ preces, favere pessimus hospes in sacerdotem, furere in circumstantes, juvenem ipsum immaniter cruciari cepit, donec interclusis faucibus hominem penitus enecavit. Quid opus, ò maledici, hunc hospitem vocare? ultro venit. Pæne ipsos etiam infantes torquet, maledicâ linguâ provocatus.

Casarius Heisterbach. lib. 5. mirac. cap. 16.

Puella quinquennis, sed palati nonnihil jam erudita, lac furtivum, more catillonum, sorbere cepit. Pater iracundus filiolam furti manifestam tenens: Eja bibe, inquit, ut unâ combibas diabolus. Vix verbum evolarat ore, & diabolus misellam jam occupavit, nec deseruit hanc domum, donec infelix virgo, adulta jam ætate, Brisaco Romam ducta, ad Divi Petri, ab inquilino pessimo liberata est. Hoc autem à mendacii patre testimonium ruli; siquidem vociferabatur diabolus: Me hinc digressio, alia post hanc vitam supplicia non sentiet. En, divinam justitiam benignitate temperatam. Nihilominus caro stetit filia maledica parentis lingua.

Greg. lib. 3. dist. cap. 20.

Beatus Gregorius verè Magnus, suo hæc calculo confirmans: Sacerdos, inquit, cui Stephanus nomen, emendata vir vitæ, ab itinere fessus domum rediit, & sui non observans, famulo suo dixit: Veni diabole, excalcea me. Vix hoc verbi excidit incauto, & mox corrigiæ calceorum solvi, & calcei detringi ceperunt, idque tantâ celeritate, ut dubium non esset quin is obediisset, qui ad hoc officium vocatus esset. Cohorruit sacerdos, & vociferari cepit: Recede miser, recede; cum servo meo, non tecum locutus sum. Cessit ad has voces veterator ex Orco. Facile hinc conjectare est, quàm noster hic hostis celeres & aures, & manus, & pedes habeat, qui & aures, & manibus, & pedibus caret: cumque etiam invocatus veniat promptissimè, ut Plautinus ille parasitus, quid faciet vocatus?

Davroult. cap. 3. Cath. hist. tit. 10. Ex. 7.

Non ita pridem femina viro nupsit Anabaptistæ, cuius tamen religionem ipsa oderat. Ideo agrè ruli aedes suas à pluribus ejusdem sectæ hominibus frequentari. Itaque gravius exarscens: Si quidem, inquit, hæc domus diabolis habitanda est, habeant illam. Dixit, & ab eo temporis momento lemures sic infestarent domum, ac si solis illis incolenda esset tradita. Dixisses umbras & infestos spiritus ædium illarum jam dominos esse; velut si proclamatum esset: Veteres migrate coloni. Tanti est vel dictum unicum imprecantis ac maledicæ linguæ.

§. III.

Profectò non tantùm non hominum ulli, sed nulli etiam rei creatæ maledicendum. Quà de re Divus S. Tho. 2. 2. Thomas Aquinas his verbis disertè: Dicendum, inquit, quòd maledictio creaturæ, in quantum creatura est, redundat in Deum, & sic per accidens habet rationem blasphemie. Anno secundùm Virginis partum millesimo quingentesimo nonagesimo nono, Avenione debebat adolescens nobilis, non virtute, sed prosapia. Hic tonante celo calceos inducbar, cumque alter angustior, pedi agrè induci posset, diabolo eum devovit. Nec recitavit

S. Tho. 2. 2. q. 76. art. 4. ad primum. Annal. Soc. Anno 1599. pag. 250.

A hoc donum stygius princeps. Mox enim satelitem misit, qui jus doni usurparet: nam fulmen in pedem traxit, rapitque medium calceum. Dimidiatus hic calceus ita fulvine ruptus Carpentoratum deinde ad energumenum perlatus est: quem ut vidit malo genio infensus: *Pe-ne habet, inquit, meus erit & alter calceus.* Dices frenare linguam: neque enim accerfendi sunt Alastores, jam ante adlunt in omnem nocendi occasionem intentissimi. Vel minimum quid diabolo assignare, intutissimum est: si frenum impetret, non otia bitur, dum & equo postantur, si calceum habet, insidiabitur pedi; si hunc obtinuerit, vè homini. *Maledici regnum Dei non possidebunt.*

Affirmat Cæsarius ab ejus se ore exepisse, cui hoc ipsum contigisset, quod in hunc modum percerent, Theodoricus Salsariensis etiamnum juvenis, Lubecum contendit ad virginem quam deperibat. Sed alius jam prævenerat, atque suis alios amores excluserat. Theodoricus indignari ac fremere, & quod proximum erat tam insanæ, eadæmonis opem inclamare his ipsis vocibus: Diabolus qui me huc adduxit, hinc etiam poterit reducere. Et libenter quidem id faciet, mi homo. Invitatus ductor quamprimum adfuit, juvenem in aëra evehit, & ultra civitatem asportans, ad aquas non placidâ manu deposuit, dixitque trepidanti: Perisles, nûc te signasses. Siquidem in ipso raptu signum crucis imperfectum expreserat. Dimissus ab hoc nigro ductore, & lapsus non miti afflictus, humi jacebat extensus, & sanguinem vomebat. Ubi ad se rediit, manibus pedibusque ad amnem perrepit, lotaque facie paululum aquæ bibit, inde gressu ægerrimo ad hospitium denique pervenit. Ingressus aedes, ut lumen aspexit, linguam animo cepit. Vocatus sacerdos, divi Joannis Evangelium aliâque preces recitavit, ægro adversus diabolum firmando. Paullatim vires & valetudo rediere, sed annum totum corpore sic tremuit, ut poculum manus, tantisper dum biberet, tenere nequiverit. Hoc Theodorico sanctiores

C cogitationes ingessit, eoque compulsi, ut fluxus omnibus valere jussit, in leges Cisterciensium monachorum juraret. Sapiuit suo damno Theodoricus: *Maledici regnum Dei non possidebunt.* Ephrem præclare: *Verè beatus, inquit, utrumque beatus ille est, qui à deterrimo hoc maledicenti genere se integrum custodit, quoniam Spiritus sanctus habitabit in eo; homo maledicus utroque & odii & susurrations morbo laborat.* Maledicus gladiis & pugionibus non pugnat, sed animo ac linguâ sic vulnerat, imò & necat, ut cum non immeritò dixerit homicidam, qui primo aggressu juguler. Audi jugulatrix voces: *Dii te Deæque perdant, Jupiter te perdat; Dii te infelicient, Dii te enecent.* Ita prisci, nos non cedimus imprecando. Mors te rapiat (clamamus) pestilentia te consumat, fulmen te sternat, diabolus te avehat, gehenna te glutiat: Mille cruces, mille rotæ te frangant; Corvi te lacerent, exoculent, evicerent: Abi ad inferas umbras. Hæc homicidæ illius sunt jacula, hæ machæræ. Ideo Paulus maledicos nequissimis hominibus adnumerat, ideo cæli ostium his oberatarum pronuntiat: *Maledici regnum Dei non possidebunt.* Nam sicut in cruce latro, inquit Ephrem, per unicum confessionis verbum, factus est civis paradisi, sic maledicus per unicam imprecationis vocem seipsum precipitat, sitq; incolæ inferni. Conscientiens piales regius: *Dilecti maledictionem, ait, & veniet ei, & noluit benedictionem, & elongabitur ab eo.* Quandoquidem ipse alios, etiam ipsum alii, imò Deus ipse abominabitur: *Et induet maledictionem sicut vestimentum, & intrabit sicut aqua in interiora ejus, & sicut oleum in ossibus ejus.* Vestis corpus amicitie regitque, aqua per os immissa stomachum & viscera occupat, oleum quia subtilissimum, non carnes solùm, venas & nervos, sed ipsa quoque ossa penetrat; sic maledictio corpus, animum, sensus omnes, voluntatem ac intelligentiam occupabit: *dilecti maledictionem, & veniet ei.*

At verò

At verò anima que benedicit impinguabitur. Hinc neces-
saria conficitur confectio: Anima que maledicit, de-
pauperabitur. Propter hoc qui loquitur iniqua non potest la-
tere: Non praterit illum corripiens iudicium. Fædum, horri-
bile, abominandum est vitium mala Imprecatio, quæ
altam voluptatem non spectat quam suam nequitiam.
Idcirco Deus hoc flagitium tantopere punit. Maledici
regnum Dei non possidebunt.

CAPVT XXVII.

Lingua IMPRECANTIS, seu, Maledice
damna, testimoniis, & rerum gestarum
monimentis consignantur.

Orta est quæstio in convivio, non abhorrens à men-
sà rebûsque efcariis: Quis sensus sit illius paræ-
mix; Piperatæ pulres & corpus & animum inquinant.
Varia super hoc responsa. Demum unus: Si quid nigrae
pultis, inquit, in niveum collare, aut sericum thoracem,
aut candidam mappam incauta manus sparserit, jam ea
quæ corporis sunt, maculavit: sed quia non ratò tanto-
per indignamur, huic manus errori, ut æquioribus for-
san oculis spectaremus bovem in foveam lapsum, quàm
vestes minimo naxo collutatas, Imprecans & Maledi-
ca lingua omnium prima se prodit, & sordes illas exe-
cratur: Nam, ut ajunt, Munduli tolerare malunt alapam
in facie, quàm maculam in veste. Hinc excretionis &
sexcena maledicta; quandoque in cocum aut focariam
stomachamur. Hæc autem valde maculant animum.
Hac igitur ratione nigris pulvis, & corpus & animum
inicitur. Plausum tulit responsio.

Explicationem paræmix confirmans Jacobus Apo-
stolus: Lingua, inquit, constituitur in membris nostris, quæ ma-
culat totum corpus; totum hominem, nempe domum, &
domus dominum. Lingua Maledica & Imprecans tan-
tum & sordium & toxicum habet, ut hominem, quantus
quantus est, inficiat & venenat: neque enim mentem so-
lummodo noxa obstringit, sed ipsum sæpe corpus pes-
fundat, & Satanae habitandum objicit, uti priore dis-
sertatione cæpimus dicere. Jam hoc ipsum compluribus
testimoniis, clarissimisque rerum gestarum monimen-
tis testatur consignabimus.

§. I.

P Rifici ævi Antistitam Plutarchus ampliter dilaudat,
quod in eam mentem adduci non potuisset, ut malè
precareretur. Cùm enim Alcibiades nigro calculo damna-
tus esset, iusti sunt utriusque sexus sacerdotes absentem
execrari. Una noluit, sed & sui consilii rationem red-
dens: Precibus, inquit, non imprecationibus constituta
sum sacerdos. Simile quid sacra nostra nos docent. Lau-
datissimus ob hoc Balaam (modò diu talis perstitisset)
quod maledicere noluerit Israël. Quomodo maledicam,
inquit, cui non maledixit Dominus? quæ ratione detester
quem dominus non detestatur? In hunc modum maledi-
ci oris homo interrogandus foret: Scilicet maledice,
quod huic homini Deus maledixerit? cur ergo tu audaci-
ssimè omnes illi diras, omnes ex Orco diabolos im-
precaris? hõcne mores Christianos sapit? Ad alia nos
Paulus erudiens: Benedicite, inquit, persequentibus vos: be-
nedicite & nolite maledicere.

Cùm Sergius Paulus Proconsul Romanus, vir gravis
& prudens, Christiana sacra à Tarfensi Paulo & Barna-
bà doceri cuperet, restitit Elymas magus, Proconsulem
à Christo avertere conatus. At Paulus Apostolus effere-
vescens divino spiritu, & in os homini resistens: O
plene omni dolo & fallaciâ, inquit, fili diaboli, inimice omnis
iustitie non desinis subvertere vias Domini rectas? Et nunc ecce
manus Domini super te, & eris tacus. Et confestim cecidit in
Tom. I.

A eum caligo & tenebræ. & circumiens querebat qui ei manum da-
reret. Tunc Proconsul cùm vidisset factum, credidit, admirans su-
per doctrinâ Domini. Quæ ratione igitur, dixerit quis, ob-
servavit Paulus illud suum: Benedicite, & nolite maledicere?
Ut scias, Elymæ mago non tam Paulus, quàm Deus ore
Pauli maledixit. Et admirandum, vocibus tantum pon-
deris inesse, ut non verbis solum, sed & factis videantur
adscribendæ alæ ac volatus: dictum factum.

Rem Orbi notam testatamque memorans Hippo-
nensis Pontifex Augustinus: Unum est, inquit, quod apud
nos factum tam clarum atque illustre miraculum, ut nullum
arbitrer esse Hipponensem, qui hoc non vel viderit, vel didice-
rit; nullum qui oblivisci ullâ ratione potuerit. Profecto vel hinc
satis liqueat quantum sit Imprecationis malum. In urbe Casi-
reâ Cappadocia vidua non ignobilis, decem liberorum mater de-
gebat. Liberi, quorum septem fratres, sorores tres, ætatis ut cur-
que jam adultæ, patre defuncto, matrem gravius offenderunt.
Illa injuriam à liberis illatam acerbissimè ferens, omnibus im-
precata est hoc morbi: Ut vos jactet febris querquera. Momen-
tum ingens habuere maternelles voces: mox enim tam fratres quàm
sorores, horribili membrorum tremore concuti ceperunt, adeo ut
nec somnus quidem sedam hanc trepidationem sopiret. Mife-
ri, quia suorum civium oculos ferre non poterat, quaquaversum
ab urbe profugerunt, totumque orbem Romanum pervagati.
Ex his Hipponem etiam delati sunt Paulus & Palladius, frater
& soror, famâ tot locis prævolante jam noti. Hic cum adem
beati Stephani martyris quotidie frequentarent, omnium civium
ora oculosque in se rapuerunt, dum alter alteri calamitatis cau-
sam & originem exponit. Demum ambo tam frater quàm so-
ror, in ejusdem Martyris templo valetudinem inteream recepe-
runt, miro totius urbis applausu, & gratulatione. Hoc tantum
malum decem liberis illorum ab unice matris imprec-
tione. Ergo, Benedicite & nolite maledicere.

Attexo huic non abfimile, quod Joannes Aretinus
commemorat. Mater duos filios indulgentius æquo
educarat. At sensit demum blanditiarum suarum non
molles exitus. Et quia mater filios verberibus coercen-
dos verbis mulcebat, filii matrem verberare sunt auli.
Illa injuria impatiens, & impotens lingue, imprecata est:
Ut vos agiter diabolus. Rata imprecatio. Mox enim filii
à malo dæmone obsessi, seipfos mutuis motibus lacera-
runt. Eâ de causâ tanquam rabidi canes carenis sunt vin-
cti. Mater quantumvis Christianæ disciplinæ ignara,
malo tamen mota ad beatum Zenobium confugit; qui
feminae miseris, in æde Servatoris horis duabus ante
crucifixi effigiem precatus, crucis signo dæmones fuga-
vit. Filii ab hospite tam diro jam liberi, unâ cum matre
lustralibus aquis tincti sunt. Ergo, Benedicite, & nolite ma-
ledicere.

§. II.

L Ocupletissimis illis reftibus, Gregorium Magnum
virum sanctissimum jure merito accenseo, qui hoc
memoriæ prodidit. Florentius in Nursinæ provinciæ
partibus, eâ vitæ sanctimoniam præcelluit, ut usum velut
servum ad quævis ministeria sibi haberet obsequentem.
Non valuit effugere invidiam hæc morum sanctitas. E
vicino cænobio quatuor monachi mitissimam feram
aggressi occiderunt. Florentius re cognitâ non tam urfi
cædem, quàm malitiam monachorum lugebat. Eury-
chius illorum antistes, Florentii luctum mitigare tenta-
bat, sed inani operâ. Nam Florentii dolor ab his elo-
quitis auctior, tandem execrationis vocem expressit.
Spero, inquit Florentius, hanc tantam petulantiam sup-
plicio luculento vindicandam brevi. Quis enim hic fu-
ror, animal cicur, & nemini noxium occidere? Deus ab
illis pœnas experat. Dictum factum. Vindicta vocem il-
lico secuta est, & quatuor illi cænobitarum leprâ percussi
tabescere cæperunt. Florentius vocis suæ vires expave-
scens, doluit reperisse Deum ita faventem, & annuen-
tem detrimentosis vocibus. Ita maledictum quod se-
mel protulit, omni vitâ desilevit, homicidam se clami-
tans

K k k

tans

Aug. tom. 5.
lib. 22. de ci-
viti. Dei c. 8.
prope finem.

Vide ipsum
Aug. hac su-
suis narra-
tem dicto
loco.

Apud Su-
rium tom. 3.
in vitâ Ze-
nobii episcopi
Florentini.

Greg. lib. 3.
dial. c. 13.

Præf. c. 11.
c. 12.
c. 13.
c. 14.
c. 15.
c. 16.
c. 17.
c. 18.
c. 19.
c. 20.
c. 21.
c. 22.
c. 23.
c. 24.
c. 25.
c. 26.
c. 27.
c. 28.
c. 29.
c. 30.
c. 31.
c. 32.
c. 33.
c. 34.
c. 35.
c. 36.
c. 37.
c. 38.
c. 39.
c. 40.
c. 41.
c. 42.
c. 43.
c. 44.
c. 45.
c. 46.
c. 47.
c. 48.
c. 49.
c. 50.
c. 51.
c. 52.
c. 53.
c. 54.
c. 55.
c. 56.
c. 57.
c. 58.
c. 59.
c. 60.
c. 61.
c. 62.
c. 63.
c. 64.
c. 65.
c. 66.
c. 67.
c. 68.
c. 69.
c. 70.
c. 71.
c. 72.
c. 73.
c. 74.
c. 75.
c. 76.
c. 77.
c. 78.
c. 79.
c. 80.
c. 81.
c. 82.
c. 83.
c. 84.
c. 85.
c. 86.
c. 87.
c. 88.
c. 89.
c. 90.
c. 91.
c. 92.
c. 93.
c. 94.
c. 95.
c. 96.
c. 97.
c. 98.
c. 99.
c. 100.